

Teorian vastaisku: pitääkö humanistin äänestää republikaneja?

Tartun Kristina Malmion *Avaimen* numerossa 4/2006 esittämään haasteeseen keskustella ilmiöstä, jota *Theory's Empire. An Anthology of Dissent* (2005) edustaa. Katsauksessaan ”Kirjallisuudentutkimuksen Tähtien sota, osa X: Järjen ja logiikan paluu” Malmio esittelee lainkaan taustoittamatta ja lähdekritiikittä tunnettujen yliopistokonservatiivien Daphne Patain ja Will H. Corralin toimittaman antologian *Theory's Empire*. Esitelty teos on antipoliittisen korrektiuden nimiin vannovan yhdysvaltalaisen falangin toistaiseksi huomattavin lippulaiva. Teoksesta kaikkein olennaisin jää valitettavasti Malmion laajassa esittelyssä kokonaan mainitsematta: kyseessä ei ole varsinaisesti tutkimuksellinen antologia vaan poliittinen puheenvuoro. Kaikkia kokoelmaan valittuja kirjoituksia yhdistää niiden käyttötarkoitus. Ne on koottu ”Toisinajattelun antologiaan” yhdeksi aseeksi yliopistokonservatiivien kampanjassa yliopistojen demokratisoitumista ja moniarvoistumista vastaan. Tähän viime kädessä palautuu sekin, miten vastustettavat teorit ja teoreetikot on valittu. Teorian ohella vastustettavia käsitteitä on muitakin, kuten postmoderni(smi), kulttuurintutkimus, feminisismi, postkoloniaalinen tutkimus, afro-sentrisyys – ja tietenkin dekonstruktio.

Poliittinen ja yliopistopoliittinen konteksti on olennainen osa tätä yhdysvaltalaisista vihareaktiota jo vuosikymmeniä sitten virinneeseen kiinnostukseen esimerkiksi dekonstruktioita, lacanilaista psykoanalyysiä ja poststrukturalistista teoriaa kohtaan. Kontekstin täydellinen huomiotta jättäminen ei siksi ole strategia, jolla vaikkapa ”Teorian valtakuntaa” kannattaa lähestyä. Teoriaakin katkerammin ja asiattomammin konservatiiviset äänet kampanjoilla ovat vastustaneet yliopistojen velvollisuuksia turvata opiskelijoilleen ja opettajilleen tasa-arvoinen ja oikeudenmukainen miljöö sukupuolesta, seksuaalisesta suuntautumisesta, etnis-rodullisesta taustasta tai luokka-asetasta riippumatta. Demokratisoimispyrkimyksiä on vastustettu esimerkiksi ”akateemisen epäpoliittisuuden” ja ”perinteisen humanismin” bulvaanien alla.

Myös ”Teorian valtakunnalla” on agenda: on kysymys erityisesti yhdysvaltalaisiin yliopistoihin pesiytyneestä, vanhan kunnan humanismin kaapuun verhotusta konservatiivisesta vastaliikkeestä. Teoriasotaa seuranneena ja Teoriaa tekevänä humanistina en voi olla tuomatta keskusteluun toista näkökulmaa ja tarjoamatta tälle diatribille olennaista kontekstia. *Theory's Empire* -teoksen polttopisteessä ei itse asiassa ole ranskalaisperäinen teoria sen pahempana kuin muutkaan teoreettiset lähestymistavat. Koska kirjallisuudentutkimuksellisen artikkelikokoelman sijaan kysymyksessä on sekä yliopistopoliittinen että sisäpoliittinen konservatiivien hyökkäys yliopiston, tutkintovaa-

gender-class scholars), jotka eivät kykene tutkimaan kirjallisuutta esteettisestä näkökulmasta vaan redusoiivat kaiken tutkimansa kysymyksiin vallasta ja politiikasta.

Ellisin kolonialismin ylistykset ja käsittämättömät väärinymmärrykset esittelemistään teoreetikoista (esimerkiksi Michel Foucault ja Edward Said) lakkaavat naurattamasta, kun muistaa, että jotkut ottavat teoksen vakavasti ja pitävät sitä tieteellisenä puheenvuorona. Vielä vähemmän naurattaa teoksen ujostelematon uho valkoisuuden ylivoimaisuudesta. Uneliaankin lukijan luulisi havahtuvan, kun Ellis jyrisee tuomion sanoja demokraattiselle puolueelle ja ylistää feministisen tutkimuksen vastustajana tunnetuksi tulleen kollegansa viisautta. Kollega sattuu olemaan brasilialaisen kirjallisuuden professori Daphne Patai, toinen *Theory's Empire*n toimittajista. Patain omaan kokemustietoon vetoavien pamflettien mukaan esimerkiksi lesbot ja radikaalit ääriryhmät ovat amerikkalaisilla kampuksilla siinä määrin vallassa, että valkoinen mieheys ja heteroseksuaalisuus alkavat olla uhattuina – eikä postmoderni feminismi ole hyväksi naisillekaan.

Konservatiivien mukaan yliopistosivistys on todellakin kriisissä, ja siihen syyäitä ovat poliittinen korrektiutus, naisten ja vähemmistöjen kaappaamat laitokset sekä näissä tihutöissä hyödyksi otettu Teoria. Sivistystä uhkaavat oppiaineet ja laitokset, jotka keskittyvät poliittisesti värittyneisiin teorioihin ja ”vähemmistöjen agendaan”. Esimerkkeinä naistutkimuksen laitosten ohella mainitaan black studies, latina/o tai chicana/o studies ja ”postkoloniaalinen” tutkimus, jonka nimen kyseiset konservatiivit kirjoittavat lainausmerkein. Queer-tutkimuksesta vaietaan toiveikkaasti, jotta lukijoiden seksuaalipoliittinen viattomuus säilyisi. ”Tavallista enemmistöä” sorretaan kampuksilla Teorian, poliittisen korrektiuden ja moniarvoisuuden nimissä. Kuvaavaa on, ettei näissä teoksissa milloinkaan käytetä ”poliittisesti korrektiksi” koettuja ryhmien itseidentifikaatiosta kertovia nimityksiä kuten afrikkalais-amerikkalaiset tai vaikeasti kääntyvä ”people of color”. Herrakansan kielellä valkoisesta normista poikkeavat ovat edelleen black ja vaatimukset poissulkemattomien kielellisten ilmausten käyttämiseksi leimataan pienen valkoisen vähemmistön kohtaamaksi vainoksi.

Ellisin ”humanismin tuho” merkitsee siis samaa kuin kriittisen rotu- ja seksuaalisuuskeskustelun salliminen ja tukeminen, postkoloniaalinen ja hegemoniakriittinen tutkimus ja feministisen tutkimuksen hyväksyminen osaksi tieteellistä keskustelua. *Theory's Empire* ottaa tähtäimeensä laajemman teoreettisen keskustelun, mutta sen toimittajien poliittinen huoli on Ellisin kanssa yhteinen. Tieteen perusteista teoksessa ei kuitenkaan ole kysymys, vaikka Kristina Malmio (s. 76) niin toiveikkaasti esittää. Teoksen kriittiselle lähtökohdallekaan ei ole olennaista Teoriaan paneutuneiden usko ”guruihin” (Derrida, Foucault, Lacan, Said tai Butler), vaan se hegemoniakriittinen tutkimus, jota valtasensitiivisen tutkimusotteen omaksuneet edustavat. Yksi peitellyn argumentoinnin keino on konservatiivien ”viaton” vaatimus palauttaa kirjallisuus

